

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโดนลาด ตำบลคลองหรั่ง อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโดนลาด ตลอดจนสภาพปัญหา ข้อจำกัด และการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโดนลาดของประชาชนในปัจจุบัน เพื่อนำผลการศึกษามากำหนดรูปแบบการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ น้ำตกโดนลาดที่เหมาะสมและยั่งยืน โดยทำการศึกษาสภาพการจัดการ สภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลคลองหรั่ง ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยวิธีครอนบัก ซึ่งปรากฏผลการศึกษาดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นหญิง (ร้อยละ 55.86) มีอายุระหว่าง 36-50 ปี (ร้อยละ 33.10) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 66.90) การศึกษา ระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 45.52) นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 94.48) อาศัยอยู่ในชุมชนมาตั้งแต่เกิด (ร้อยละ 82.76) ส่วนกลุ่มที่ย้ายมาจากที่อื่น ส่วนใหญ่ย้ายจากภาคใต้และอำเภอใกล้เคียง (ร้อยละ 23.81) อาชีพหลักส่วนใหญ่ ทำสวนยาง (ร้อยละ 48.27) ไม่มีอาชีพเสริม (ร้อยละ 88.96) มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000บาท (ร้อยละ 50.35) ไม่ได้ระบุนายง่าย (ร้อยละ 46.21) ส่วนใหญ่ ไม่มีบทบาทในชุมชน (ร้อยละ 87.59) ผลิตภัณฑ์ในตำบลที่ควรได้รับการสนับสนุนและส่งเสริม พบว่า การทำขนม เช่น ก๋วยเตี๋ยว ก๋วยเตี๋ยว (ร้อยละ 50.00) ส่วนใหญ่เคยไปเที่ยวน้ำตกโดนลาด (ร้อยละ 76.55) เคยไปเที่ยวไม่เกิน 5 ครั้ง (ร้อยละ 79.28) เหตุผลที่ไปเที่ยว คือ ต้องการไปเที่ยวพักผ่อน (ร้อยละ 92.79)

2. สภาพของน้ำตกและการจัดการท่องเที่ยว น้ำตกโตนลาดในปัจจุบัน

ส่วนใหญ่คิดว่า น้ำตกโตนลาดยังมีสภาพสวยงามดี (ร้อยละ57.93) สภาพป่าไม้ต้นน้ำ ยังมีสภาพที่ดี (ร้อยละ56.55) ประมาณน้ำมีปานกลาง (ร้อยละ53.79) และมีสภาพดี (ร้อยละ24.14) ภูมิทัศน์รอบๆ น้ำตกมีสภาพปานกลาง (ร้อยละ66.21) สภาพของถนนและเส้นทางไปน้ำตก ควรปรับปรุง (ร้อยละ55.86) แสงสว่างและไฟฟ้า มีสภาพที่ควรปรับปรุง (ร้อยละ62.07) อาคารที่พักผ่อน มีสภาพปานกลาง (ร้อยละ50.34) ห้องสุขาและห้องอาบน้ำ มีสภาพปานกลาง (ร้อยละ48.28) สถานที่ขายอาหารและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น มีสภาพปานกลาง (ร้อยละ49.66) สถานที่จอดรถ มีสภาพปานกลาง (ร้อยละ47.59) ความสะอาดโดยรวมของสถานที่ที่มีสภาพปานกลาง (ร้อยละ70.34) มีการจัดการภาชนะที่ทิ้งขยะในระดับปานกลาง (ร้อยละ57.24) ความปลอดภัยของสภาพน้ำตก มีระดับปานกลาง (ร้อยละ64.83) มีการรักษาความปลอดภัย ในระดับปานกลาง (ร้อยละ56.55) การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว น้ำตกโตนลาด มีการประชาสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (ร้อยละ44.83) มีกฎระเบียบในการเที่ยว น้ำตกโตนลาดในระดับปานกลาง (ร้อยละ62.76) อนาคตให้การดูแลน้ำตกโตนลาด ในระดับปานกลาง (ร้อยละ49.66) มีกิจกรรมการท่องเที่ยว น้ำตกโตนลาดในระดับปานกลาง (ร้อยละ60.00)

จากข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวกับสภาพของน้ำตกและการจัดการน้ำตกโตนลาดในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพอใจในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 2.03 โดยเฉพาะการเห็นคุณค่าความสวยงามของสภาพความงามของน้ำตกและป่าต้นน้ำ ซึ่งเป็นสมบัติของท้องถิ่น ดังนั้น จึงมีความมุ่งหวังที่จะให้มีการปรับปรุงสภาพและการจัดการในด้านโครงสร้างพื้นฐาน การประชาสัมพันธ์ และการจัดกิจกรรม โดยเฉพาะหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล สามารถนำข้อมูลเหล่านี้ ไปจัดเป็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาต่อไป

3. ความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาด

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าควรมีการพัฒนาน้ำตกโตนลาดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.70 และการพัฒนาน้ำตกโตนลาดจะสำเร็จได้ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชน ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.59ไม่ควรเป็นหน้าที่ของ อบต.เท่านั้น ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 3.03 ควรมีการร่วมกันปลูกป่าเพื่อรักษาต้นน้ำของน้ำตกโตนลาดไม่ให้ถูกทำลาย ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.10 และควรมีการส่งเสริมให้เกิดธุรกิจท่องเที่ยวขึ้นในน้ำตกโตนลาด ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.19 การจัดการท่องเที่ยว น้ำตกโตนลาด ควรให้เป็นแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.06 โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการ ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.17 ชาวบ้านควรได้รับรู้เรื่องการจัดการ

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาด ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.05 และควรรนำความรู้เรื่องการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาดบรรจุในการสอนนักเรียนในตำบลคลองหรีง ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.09 โดยการจัดการท่องเที่ยวน้ำตกโตนลาด ให้คงรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.17 และให้ชาวบ้านร่วมกับ อบต. จัดตั้งองค์กรเพื่อดูแล เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาด ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.31 อบต.ควรบรรจุ เรื่องการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ น้ำตกโตนลาดลงในแผนการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.23 อบต.ควรจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาดในทุกรูปแบบ ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.51 ควรมีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ด้วยเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 3.36 และเห็นด้วยว่าการท่องเที่ยวทำให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชน ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.12 ชุมชนจะมีรายได้มากขึ้น จากการสร้างงานในท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.14 การท่องเที่ยวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบแผนในการประกอบอาชีพ ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 3.98 การท่องเที่ยวทำให้เกิดความเจริญทางสังคมแก่ชุมชน ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.00 การท่องเที่ยวทำให้เกิดสามัคคีในชุมชน ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 3.83 ถ้ามีธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน จะป้องกันการอพยพย้ายถิ่น ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 3.92 การท่องเที่ยวทำให้มีการฟื้นฟูและสืบทอดวัฒนธรรมของท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 3.97 การท่องเที่ยวทำให้มีการส่งเสริมการผลิตและจำหน่ายงานหัตถกรรมท้องถิ่น 4.07 การท่องเที่ยวทำให้คนตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.05 การท่องเที่ยวทำให้เกิดการฟื้นฟูและพัฒนารักษาสีงแวดล้อมของชุมชน ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.09

4. การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาด

จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มอย่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการจัดการน้ำตกโตนลาด ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการเสนอและแก้ไขปัญหา หรือการแสดงความคิดเห็นและความต้องการของชุมชน ต่อผู้บริหารท้องถิ่นรวมถึงการร่วมวางแผน การร่วมอนุรักษ์ต้นน้ำ การร่วมสร้างประโยชน์หรือได้รับประโยชน์จากน้ำตกโตนลาด หรือแม้กระทั่งการมีส่วนร่วมในการพัฒนาป่าต้นน้ำและน้ำตกโตนลาด รวมถึงด้านอื่นๆ เกี่ยวกับน้ำตกโตนลาด จะเห็นได้ว่าชุมชนได้ขาดความสนใจ ในเรื่องการพัฒนาและการจัดการต้นน้ำและน้ำตกโตนลาดหรือขาดองค์กรผู้นำที่จะคอยกระตุ้นในเรื่องดังกล่าว หรือไม่ก็คิดว่าการพัฒนาและการจัดการน้ำตกโตนลาดเป็นหน้าที่ของภาครัฐที่ต้องมีหน้าที่ดูแลในเรื่องนี้

5. ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาด

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่าสิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาด มากที่สุด คือ การขาดแคลนน้ำในหน้าแล้ง ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.43 และ

ขาดความพร้อมในการบริหารจัดการของ อบต. (ร้อยละ58.62) คนต้องการมาเที่ยวน้ำตกน้อย (ร้อยละ48.97) ระบบสาธารณูปโภคไม่สมบูรณ์ ก็นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ (ร้อยละ57.24) การบริการนักท่องเที่ยวไม่มีประสิทธิภาพ (ร้อยละ78.62) การมีส่วนร่วมของชุมชนน้อย ส่วนใหญ่คิดว่า เป็นปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด (ร้อยละ75.87) ซึ่งสอดคล้องกับการวัดระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนที่ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมเลย ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ยังคิดว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคมากเช่นกัน องค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งน้อย ทักษะคติ ความคิดเห็น ขององค์กร กลุ่มต่างๆ ในชุมชนในเรื่องการจัดการน้ำตกโดนลาดไม่สอดคล้องกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่าเป็นปัญหาระดับปานกลาง (ร้อยละ34.48) ข้อจำกัดด้านวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่าเป็นปัญหา และอุปสรรคที่น้อย (ร้อยละ31.03) ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ถือว่าเป็นส่วน ที่มีปัญหาน้อยถึงปานกลาง (ร้อยละ53.10) การท่องเที่ยวทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น นับว่าเป็นปัญหา มากถึงมากที่สุด การแย่งผลประโยชน์ในชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาค่อนข้างน้อย (ร้อยละ 47.59) ความไม่เป็นธรรมในสังคมท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาค่อนข้างน้อย (ร้อยละ48.28) การ หลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาค่อนข้างน้อย (ร้อยละ53.11) ปัญหา อาชญากรรมขึ้นบริเวณน้ำตกโดนลาด พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาค่อนข้างน้อย (ร้อยละ55.87) การ ขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาค่อนข้างน้อย (ร้อยละ56.55) คุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นถูกทำลาย พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาค่อนข้างน้อย (ร้อยละ46.00) การ ทำลายทรัพยากรป่าไม้ พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาระดับปานกลางถึงมาก (ร้อยละ40.69 และ ร้อยละ 40.00) การขาดแคลนน้ำในหน้าแล้งมีปัญหาค่อนข้างมาก (ร้อยละ82.76) น้ำเสียในน้ำตกโดนลาด มี ปัญหาค่อนข้างมาก (ร้อยละ57.97) ขยะมูลฝอย ในบริเวณแหล่งเที่ยวน้ำตกโดนลาดมีปัญหา ค่อนข้างมาก (ร้อยละ74.48) การทำลายภูมิทัศน์ของน้ำตกโดนลาด อาจจะเป็นปัญหามาก ถึงมากที่สุด (ร้อยละ66.21)

6. ข้อเสนอแนะกิจกรรมการท่องเที่ยว รูปแบบการพัฒนา และการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโดนลาด

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศน้ำตกโดนลาด จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 145 คน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโดนลาด

กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การเดิน
ป่าศึกษาธรรมชาติบริเวณน้ำตกโดนลาด และการชมการผลิต และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น
มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 2.74 รองลงมาคือ เล่นน้ำบริเวณน้ำตกโดนลาด ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 2.73

จัดศูนย์บริการขายอาหารพื้นบ้าน ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 2.72 เดินชมสวนเกษตร/ขายสินค้าทางการเกษตร ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 2.71 ชมพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น/สถานโบราณในท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 2.69 การแสดง/การเล่นตามประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 2.68 ให้นักท่องเที่ยวพักที่บ้านชาวบ้านเพื่อศึกษาวิถีชีวิตในชนบท (Home stay) ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 2.57 พักแรมในเต็นท์/บ้านพักบริเวณน้ำตก โตนลาด ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 2.52 และแคมป์รอบกองไฟบริเวณน้ำตกโตนลาดน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 2.39

ข้อเสนอแนะรูปแบบการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาด

ข้อเสนอแนะรูปแบบการพัฒนาน้ำตกโตนลาด

มีข้อเสนอให้ปรับปรุงและพัฒนาถนนให้ดีขึ้น เป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 45.83 รองลงมาคือจัดให้มีไฟฟ้าและน้ำ คิดเป็นร้อยละ 20.83 ควรให้มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ควรปรับปรุงห้องน้ำและรักษาความสะอาด/ทิ้งขยะให้เป็นที่ คิดเป็นร้อยละ 8.33 และข้อเสนอแนะควรทำป้ายบอกเส้นทาง คิดเป็นร้อยละ 4.17

ข้อเสนอแนะด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาด

มีผู้เสนอแนะเรื่องการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค คิดเป็นร้อยละ 40.00 มากที่สุด รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้แก่ชาวบ้านเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาด และการจัดให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวกับกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 20.00 เท่ากันทั้งหมด

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

มีผู้เสนอแนะว่า ควรช่วยกันดูแลความปลอดภัยและไม่ให้มีเรื่องยาเสพติด

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาสภาพของน้ำตกโตนลาด และการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาดในปัจจุบัน เพื่อหารูปแบบในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาดที่เหมาะสมและยั่งยืน จากการศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจ และต้องการพัฒนาน้ำตกโตนลาด ซึ่งเป็นทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีค่าในท้องถิ่นของตน ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญ และดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น รวมถึงการรักษาสภาพทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ดี ที่จะส่งผลถึงความเป็นอยู่ที่ดีในชุมชน และเป็นประโยชน์แก่บุคคลอื่นที่จะมาท่องเที่ยวในชุมชนของตนรวมถึงเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไว้ให้ลูกหลานในภายภาคหน้า

แต่สภาพการณ์ที่ผ่านมา การพัฒนาและการจัดการน้ำตกโดนลาด เป็นหน้าที่รับผิดชอบของทางภาครัฐเพียงฝ่ายเดียว ประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมใด ๆ เลย ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมทางความคิด หรือการปฏิบัติ จึงทำให้แนวทางการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวน้ำตกโดนลาดไม่ได้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในชุมชน และไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคมากมาย การพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวน้ำตกโดนลาดจึงไม่ประสบความสำเร็จ ขาดการดูแลอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยเห็นว่า การมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้าน ของประชาชนในชุมชน รวมทั้งองค์กรชุมชน ภาครัฐ และเอกชน ควรร่วมมือกันในการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวน้ำตกโดนลาด เพื่อให้มีความเหมาะสมและยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์

จากกระบวนการวิจัยทั้งหมดข้างต้นผู้วิจัยจึงได้เสนอยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโดนลาดดังนี้ คือ

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรชุมชนเพื่อจัดการท่องเที่ยว

เป้าหมาย : เพื่อให้กลุ่มองค์กรชุมชนคลองหรั่งมีความสามารถในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ และมีการจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

วิธีการ :

- คณะกรรมการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จัดตั้งขึ้นต้องประสานงานอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องกับองค์กรในชุมชนที่มีศักยภาพ และมีความเข้มแข็งอยู่แล้ว เพื่อเป็นแนวร่วมในการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน

- จัดตั้งกลุ่มคณะกรรมการการท่องเที่ยว โดยเน้นเยาวชน คนหนุ่มสาว ที่มีศักยภาพ ประสานกับผู้อาวุโสในชุมชนที่มีความรู้ เกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่จะนำเสนอให้กับบุคคลภายนอก

- จัดการฝึกอบรมแก่คณะกรรมการการท่องเที่ยวให้มีความรู้ ทักษะในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว การบริหารจัดการการบัญชี

- นำคณะกรรมการการท่องเที่ยวไปศึกษาดูงานชุมชนอื่น ที่มีประสบการณ์จัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการให้ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ เช่น วิดิทัศน์ รายการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้คณะกรรมการเกิดความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น

- จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เพื่อสรุป
บทเรียนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ที่ได้ประชุมร่วมกัน

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว

เป้าหมาย : เพื่อพัฒนาปรับปรุงกิจการต่างๆ ที่เป็นต้นทุนของการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศ ของตำบลคลองหรีง ให้เป็นที่ดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยว

วิธีการ :

- สำรวจและพัฒนาแหล่งธรรมชาติ รอบๆหมู่บ้าน ได้แก่ ป่าและน้ำตก เพื่อ
เพิ่มความหลากหลายของกิจกรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพให้เหมาะสมโดยองค์การบริหาร
ส่วนตำบลประสานงานกันอย่างใกล้ชิดกับองค์กรชุมชนและ กรรมการจัดการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศน้ำตกโตนลาด เพื่อให้การปรับปรุงสอดคล้องเหมาะสมกับแผนการพัฒนาและการจัดการการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาด
- โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาด มีลักษณะเด่นในด้านการ
สัมผัสธรรมชาติ ที่รายล้อมด้วยป่าอันอุดมสมบูรณ์และมีน้ำตก ที่สวยงาม และผสมผสานกับวิถี
ชีวิต ความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายอย่างเป็นธรรมชาติของชาวบ้าน เชื่อมโยงสัมพันธ์ประเพณีวัฒนธรรม
ท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา ดังนั้นการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว จึงควรผสมผสานความ
หลากหลายของต้นทุน การท่องเที่ยวที่มีในชุมชน
- พัฒนาคุณภาพของสินค้าต่าง ๆ ที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อจำหน่ายให้
นักท่องเที่ยวพัฒนากลุ่มแม่บ้าน ที่รับผิดชอบ บริการอาหาร ขนม ตลอดจนการแปรรูปผลิตภัณฑ์
อาหาร เช่น ก๋วยม้วน ก๋วยฉาบม้วน เป็นต้น
- พัฒนากลุ่มองค์กรการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น
- ประสานกับโครงการวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน
จังหวัดสงขลา เพื่อให้ความรู้แก่ชาวบ้าน ในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย
และเป็นที่สนใจแก่นักท่องเที่ยว มากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลเกี่ยวกับ ระบบนิเวศของ
น้ำตก

3. ยุทธศาสตร์ด้านการตลาด

เป้าหมาย : เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเรียนรู้และใช้ชีวิตในชุมชน อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ตามศักยภาพที่ชุมชนจะรองรับได้

วิธีการ :

- พัฒนาและจัดตั้งศูนย์ข้อมูลในชุมชน ที่จะเป็นจุดศูนย์รวมของนักท่องเที่ยว เพื่อให้การต้อนรับและให้ข้อมูล โดยภาพรวมของชุมชน และจุดท่องเที่ยวต่างๆ ดังนั้นจะต้องมีการจัดเตรียมเนื้อหา ในส่วนต่างๆของชาวบ้าน ที่จะนำเสนอให้นักท่องเที่ยว ให้เกิดสนใจ ในโปรแกรมการท่องเที่ยว
- ผสานความร่วมมือ กับบริษัท ธุรกิจการท่องเที่ยว ในจังหวัดสงขลา และจังหวัดใกล้เคียง เพื่อนำเสนอโปรแกรมการท่องเที่ยว เชิงนิเวศน้ำตกโดนลาด โดยจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรม แก่ทุกฝ่าย

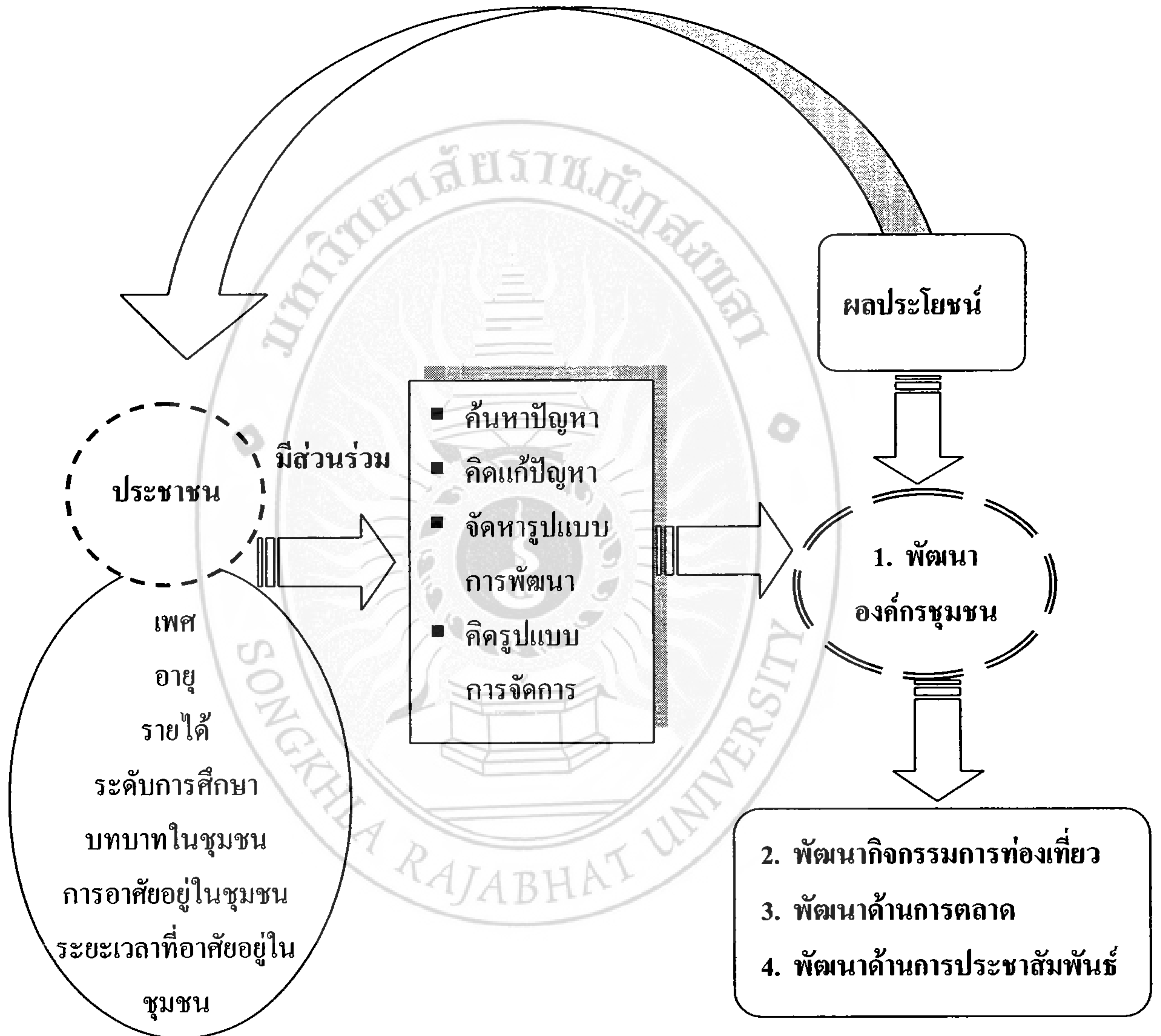
4. ยุทธศาสตร์ด้านการประชาสัมพันธ์

เป้าหมาย : เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโดนลาดให้เป็นที่รู้จักแก่สังคมภายนอก

วิธีการ :

- จัดทำสื่อเผยแพร่โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโดนลาด เพื่อนำไปประชาสัมพันธ์ แก่บุคคลภายนอกโดนผ่านช่องทางต่างๆ ในหลายระดับ เช่น จัดทำแผ่นพับให้มีสีสันงดงาม เป็นภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ
 - บรรจุเนื้อหาการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโดนลาด เข้าไว้ในหลักสูตร การเรียนการสอนของนักเรียนในตำบลคลองหรีง
 - จำทำโฮมเพจ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อให้เป็นที่รู้จักในระดับสากล
- จัดทำป้ายแผนที่และ แผ่นผังการท่องเที่ยวในชุมชน ทำเครื่องหมายบอกเส้นทางอย่างชัดเจน และน่าสนใจ

รูปแบบการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาด

แผนภาพที่ 5.1 รูปแบบการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกโตนลาด